

Exekuce

Účastníky exekučního řízení jsou zásadně oprávněný, povinný, případně manžel povinného. Účastníky dílčích fází exekuce jsou vedle nich též osoby, o jejichž právech a povinnostech se v dané dílčí fázi jedná, případně ti, o nichž to stanoví zákon. Zcela výjimečně dochází k tomu, že účastníci jen dílčí fáze exekuce se po dobu jejího trvání mohou stát i účastníky případného řízení o návrhu na zastavení exekuce prodejem nemovitých věcí, které se do této fáze vklínilo. Je tomu tak tehdy, když by jinak došlo k popření jejich práv, jimiž disponují v dílčí fázi exekuce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 23 Cdo 336/2022-478 ze dne 8.3.2023)

Nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci oprávněné Union Trading Ostrava s. r. o., se sídlem v O., zastoupené Mgr. L.M., advokátem se sídlem v O., proti povinné VOKD Development, a. s., se sídlem v O., za účasti předražitelky ALL - ECK s. r. o., se sídlem v O., zastoupené Mgr. M.K., advokátem se sídlem v O., pro 4 240 287,79 Kč s příslušenstvím, vedené u soudního exekutora JUDr. V.P., Exekutorský úřad Ostrava, pod sp. zn. 069 EX 2361/14, o žalobě pro zmatečnost podané SILVER INVEST a. s., se sídlem v O., zastoupené JUDr. J.B., advokátem se sídlem v B., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-366, a proti usnesení soudního exekutora JUDr. V.P. ze dne 6. 11. 2017, č. j. 069 EX 2361/14-228, o dovolání SILVER INVEST a. s. proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 5. 2021, č. j. 4 Co 42/2018-428, tak, že dovolání se odmítá v rozsahu, v němž směřuje proti části prvního výroku usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 5. 2021, č. j. 4 Co 42/2018-428, kterou bylo potvrzeno usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 10. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-393, v části výroku pod bodem I, jíž byla zamítnuta žaloba pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora JUDr. V.P. ze dne 6. 11. 2017, č. j. 069 EX 2361/14-228. Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 5. 2021, č. j. 4 Co 42/2018-428, v části prvního výroku, kterou bylo potvrzeno usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 10. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-393, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 13. 1. 2021, č. j. 10 Co 307/2016-415, ve výrocích pod body II a III a v části výroku pod bodem I, jíž byla zamítnuta žaloba pro zmatečnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-366, a v druhém a třetím výroku a usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 10. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-393, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 13. 1. 2021, č. j. 10 Co 307/2016-415, ve výrocích pod body II a III a v části výroku pod bodem I, jíž byla zamítnuta žaloba pro zmatečnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-366, se ruší a věc se v tomto rozsahu vrací Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou pro zmatečnost podanou podle § 229 odst. 3 a odst. 4 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o. s. ř.“), se společnost SILVER INVEST a. s. domáhala zrušení usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-366 (dále též jen „usnesení o zastavení odvolacího řízení“), kterým bylo zastaveno řízení o jejím odvolání proti usnesení soudního exekutora JUDr. V.P. o předražku ze dne 23. 2. 2016, č. j. 069 EX

2361/14-151 - dále jen „usnesení soudního exekutora o předražku“ (odvolání bylo podáno proti usnesení téhož soudního exekutora o příklepu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 069 EX 2361/14-102 - dále jen „usnesení soudního exekutora o příklepu“ - a bylo považováno též za odvolání proti usnesení soudního exekutora o předražku - poznámka Nejvyššího soudu). Případně se domáhala též zrušení usnesení soudního exekutora JUDr. V.P. ze dne 6. 11. 2017, č. j. 069 EX 2361/14-228, o zastavení exekuce (dále též jen „usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce“). Žalobu pro zmatečnost odůvodnila tím, že směřuje proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odvolací řízení zastaveno, a že jí nesprávným úředním postupem byla odňata možnost jednat před soudem, neboť soudní exekutor zastavil exekuční řízení, přestože jeho usnesení o předražku dosud nenabývalo právní moci, ač ji měl v rámci rozhodnutí o zastavení exekuce přibrat jako kvazi účastníka na straně povinné. Podle ní je v katastru nemovitostí zapsána společnost ALL - ECK s. r. o. na základě nepravomocného usnesení soudního exekutora o předražku, které mělo být odvolacím soudem změněno tak, že se příklep, resp. předražek neuděluje, a dražba měla být opakována za účasti více dražitelů.

2. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 22. 10. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-393, ve znění opravného usnesení ze dne 13. 1. 2021, č. j. 10 Co 307/2016-415, žalobu pro zmatečnost zamítl (výrok I), uložil SILVER INVEST a. s. povinnost zaplatit oprávněné náhradu nákladů řízení ve výši 4 356 Kč (výrok II) a rozhodl tak, že mezi SILVER INVEST a. s. a povinnou nemá žádná z nich právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).

3. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že oprávněná podala návrh na nařízení exekuce pro vymození peněžité pohledávky za povinnou na základě exekučních titulů - notářských zápisů sepsaných notářkou JUDr. J.V. Usnesením ze dne 13. 8. 2014, č. j. 90 EXE 13414/2014-32, Okresní soud v Ostravě nařídil exekuci na majetek povinné a vedením exekuce pověřil soudního exekutora JUDr. V.P. (který exekučním příkazem ze dne 19. 8. 2014, č. j. 069 EX 2361/14-13, rozhodl o provedení exekuce prodejem nemovitých věcí povinného - poznámka Nejvyššího soudu). Soudní exekutor dražební vyhláškou ze dne 20. 11. 2015, č. j. 069 EX 2361/14-94, nařídil opakovanou elektronickou dražbu nemovitostí, určil dražební jistotu ve výši 1 100 000 Kč a uložil zájemcům o koupi dražených nemovitostí povinnost složit dražební jistotu na označený depozitní účet soudního exekutora, a to nejpozději tři pracovní dny před zahájením elektronické dražby s tím, že nebude-li před zahájením elektronické dražby provedení platby na účet soudního exekutora doloženo, nebude k ní přihlédnuto. K dražbě se přihlásily a řádně a včas složily dražební jistotu pouze společnosti Union Invest Holding, a. s., identifikační číslo osoby 25386182, a ALL - ECK s. r. o. Společnost SILVER INVEST a. s. složila částku 1 100 000 Kč na bankovní účet dne 5. 1. 2016 v 16.41 hod. Usnesením soudního exekutora o příklepu byl (dne 7. 1. 2016) udělen příklep společnosti ALL - ECK s. r. o. za nejvyšší podání 1 592 000 Kč. Usnesením o předražku soudní exekutor zrušil své usnesení o příklepu a rozhodl, že předražitelka ALL - ECK s. r. o. nabude vydražené nemovitosti za 3 300 000 Kč. Odvolání společnosti SILVER INVEST a. s. proti usnesení soudního exekutora o předražku Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 19. 8. 2016, č. j. 10 Co 307/2016-172, odmítl podle § 218 písm. b) o. s. ř. z důvodu, že SILVER INVEST a. s. nebyla nositelkou věcné legitimace k podání odvolání. Na základě žaloby pro zmatečnost podané SILVER INVEST a. s. Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 1. 8. 2017, č. j. 4 Co 14/2017-275, zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě o odmítnutí odvolání s odůvodněním, že SILVER INVEST a. s. měla aktivní legitimaci k podání odvolání proti usnesení o příklepu, resp. o předražku. Soudní exekutor na návrh oprávněné, který mu byl doručen dne 6. 11. 2017 (předtím vydal soudní exekutor dne 1. 11. 2017 rozvrhové usnesení - poznámka Nejvyššího soudu), zastavil exekuci usnesením ze dne 6. 11. 2017, č. j. 069 EX 2361/14-228, které nabylo právní moci téhož dne. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 31. 1. 2018, č. j. 10 Co 307/2016-366, zastavil odvolací řízení o odvolání SILVER INVEST a. s. proti rozhodnutí soudního exekutora o předražku pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v neexistenci probíhajícího exekučního řízení.

4. Soud prvního stupně žalobu pro zmatečnost proti usnesení o zastavení odvolacího řízení považoval za přípustnou a včasnou, avšak nedůvodnou. Vyšel ze zjištění, že v době, kdy Krajský soud v Ostravě znovu rozhodoval o odvolání SILVER INVEST a. s. proti usnesení soudního exekutora o předražku (resp. o příklepu), bylo již exekuční řízení pravomocně skončeno, neboť dne 6. 11. 2017 nabylo právní moci usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce a exekuční řízení již neprobíhalo. Uzavřel, že Krajskému soudu v Ostravě v této situaci nezbylo než odvolací řízení zastavit pro nedostatek podmínky řízení, který nelze ve smyslu § 104 odst. 1 věta první o. s. ř. odstranit. Ohledně žaloby pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce soud prvního stupně uzavřel, že proti tomuto rozhodnutí byla žaloba pro zmatečnost podána opožděně, tj. po uplynutí tří měsíců ve smyslu § 234 odst. 1 o. s. ř.

5. Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně (první výrok), uložil SILVER INVEST a. s. povinnost zaplatit oprávněné náklady odvolacího řízení ve výši 3 620,32 Kč (druhý výrok) a rozhodl, že mezi SILVER INVEST a. s. a povinnou nemá žádná z nich právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (třetí výrok).

6. Odvolací soud vycházel ze zjištění soudu prvního stupně. Dovodil, že žaloba pro zmatečnost nemůže být úspěšná z důvodu uvedeného v § 229 odst. 3 o. s. ř., neboť zde není způsobilý předmět řízení pro zmatečnost, tj. rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé. Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně o správnosti postupu odvolacího soudu, který zastavil odvolací řízení pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení v situaci, kdy již exekuční řízení neprobíhalo. Dodal, že SILVER INVEST a. s. měla možnost do 15 dnů ode dne zveřejnění usnesení o příklepu navrhnout, že vydraženou nemovitost chce nabýt předražkem, neboť tak může učinit každý, což však neučinila. Její argumentaci, že postupem soudního exekutora bylo znemožněno konat opakovanou dražbu za účasti více dražitelů a získat vyšší výtěžek za zpeněžení nemovitostí, proto nepovažoval za správnou. Ve vztahu k žalobě pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce odvolací soud uzavřel, že tato není přípustná; i kdyby přípustná byla, měl za správný závěr soudu prvního stupně, že byla podána opožděně.

II. Dovolání a vyjádření k němu

7. Usnesení odvolacího soudu napadla SILVER INVEST a. s. včasným dovoláním výslovně v celém jeho rozsahu (podle obsahu dovolání však jen část prvního výroku, kterou bylo potvrzeno zamítnutí žaloby pro zmatečnost). Jeho přípustnost spatřuje v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a otázek, které v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud nebyly řešeny. Nesouhlasí s právním posouzením věci odvolacím soudem a navrhuje napadené rozhodnutí zrušit společně s rozhodnutím soudu prvního stupně a věc vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

8. Podle dovolatelky se odvolací soud odchýlil od usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 20 Cdo 3935/2010 (jež je veřejnosti dostupné – stejně jako dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu – na <https://www.nsoud.cz>), při řešení otázky (první), „zda v případě, kdy je exekuce prodejem nemovitostí zastavena poté, co byl již udělen příklep, avšak dříve, než usnesení o příklepu nabylo právní moci, je třeba řízení o příklepu jako celek zastavit a usnesení o příklepu zrušit.“ Připomíná rozhodnutí Nejvyššího soudu o rozdělení průběhu výkonu rozhodnutí (exekuce) na jednotlivé fáze a má za to, že část řízení spočívající ve „vlastní dražbě“ neskončila, neboť usnesení o předražku nenabylo právní moci z důvodu odvolání, které proti němu bylo podáno. Vyjadřuje přesvědčení, že v případě, kdy dojde k zastavení exekuce, nelze zastavit pouze řízení o odvolání proti rozhodnutí o předražku, ale je nutno zastavit řízení o příklepu (předražku) jako celek a zrušit veškerá rozhodnutí, která do vydání rozhodnutí o zastavení exekučního řízení nenabyla právní moci.

9. Dovolatelka odvolacímu soudu rovněž vytýká, že nesprávně posoudil obsah podání označeného jako žaloba pro zmatečnost v části, kterou se domáhala zrušení usnesení o zastavení exekuce. Namítá, že při řešení otázky (druhé) „posouzení procesních úkonů podle jejich obsahu v souladu s § 41 odst. 2 o. s. ř.“ se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2002/2013), neboť soud byl povinen danou část žaloby posoudit nikoli jako žalobu pro zmatečnost, ale jako odvolání proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce. V této souvislosti také namítá, že soudy nedodržely požadavek náležitého odůvodnění soudního rozhodnutí, který je jednou ze záruk spravedlivého procesu zakotvených v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť neuvedly, proč a na základě jakého zákonného ustanovení činí závěr o nepřipustnosti a opožděnosti žaloby pro zmatečnost. Současně vyjádřila přesvědčení, že odvolání proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce nemohlo být posouzeno jako opožděné, když jí dosud nebylo doručeno.

10. Jako neřešené předkládá dovolatelka k dovolacímu přezkumu otázky (třetí) „kdo je účastníkem exekuce ve fázi vydání (nepravomocného) usnesení o předražku (příklepu)“ a (čtvrtou), „zda může soud rozhodující o odvolání proti usnesení o příklepu či předražku rozhodnout také o zrušení nezákonného rozhodnutí o zastavení exekuce“. Nepovažuje za správný závěr odvolacího soudu o nutnosti zastavení exekuce k návrhu oprávněné opřený o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. 20 Cdo 1757/2009, které bylo vydáno za odlišné právní úpravy, a zdůrazňuje, že od 1. 1. 2013 zákon neumožňuje zastavení exekuce po vydání usnesení o příklepu (předražku). V této souvislosti se rovněž domnívá, že v situaci, kdy probíhalo odvolací řízení proti usnesení o předražku, ji bylo nutné považovat za účastníka exekučního řízení, a tedy všem účastníkům dražby (i těm, kterým byla či mohla být znemožněna účast v dražbě nezákonným postupem soudního exekutora) je nutné dát možnost vyjádřit se k případnému návrhu na zastavení exekuce. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 495/2020, se domnívá, že i dražitelům ve smyslu tohoto rozhodnutí musí být dána možnost bránit se v případě, že je exekuce zastavena v rozporu se zákonem. Dle jejího názoru by soud rozhodující o odvolání proti usnesení o předražku (příklepu) měl jako předběžnou otázku zkoumat zákonnost zastavení exekuce a v případě, že bude zjištěno, že exekuce byla zastavena v rozporu se zákonem, rozhodnout také o zrušení rozhodnutí o zastavení exekuce.

11. Oprávněná navrhuje dovolání jako nepřipustné odmítnout, příp. jej zamítnout, neboť dovolatelka neuvádí žádné způsobilé dovolací důvody, které by založily přípustnost dovolání. Podle oprávněné řízení o zastavení exekuce nebylo stíženo žádnou vadou, jednotlivé fáze exekučního řízení byly pravomocně skončeny a exekuce byla následně pravomocně zastavena. Nesouhlasí s tvrzením, že usnesení o předražku nenabývalo právní moci, a má za to, že dovolatelka nebyla účastníkem řízení o zastavení exekuce, když těmi jsou pouze oprávněná a povinná.

III. Přípustnost dovolání

12. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

13. Jedním z předpokladů přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř. je i to, že v dovolání vymezenou otázku odvolací soud řešil a že jeho rozhodnutí na jejím řešení závisí, jinak řečeno, že je pro napadené rozhodnutí určující (srov. shodně například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013,

sen. zn. 29 NSČR 53/2013).

14. Přípustnost dovolání nemůže založit otázka čtvrtá, neboť takovou otázku odvolací soud neřešil. Odvolací soud se zabýval tím, zda v projednávané věci byly naplněny předpoklady pro zastavení odvolacího řízení, tedy zda postupoval Krajský soud v Ostravě správně, pokud řízení o odvolání proti usnesení o předražku zastavil pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v tom, že již neprobíhalo exekuční řízení. Za situace, kdy zjevně neměl usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce na návrh oprávněné za nezákonné (srov. bod 13 odůvodnění napadeného usnesení), jak předpokládá dovolatelka při formulaci čtvrté otázky, nezvažoval (neměl důvod zvažovat), zda měl Krajský soud v Ostravě v rámci svého rozhodnutí rozhodnout rovněž o zrušení tohoto usnesení. Nadto odvolací soud ve vztahu k žalobě pro zmatečnost směřující proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce uzavřel, že není přípustná, a též že byla podána opožděně.

15. Nejvyšší soud vysvětlil již v usnesení ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1498/2017, že k založení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř. z toho důvodu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nepostačuje odkaz dovolatele na jakoukoli judikaturu Nejvyššího soudu, nýbrž jen na takovou, s níž je napadené rozhodnutí vskutku v rozporu.

16. První otázka proto přípustnost dovolání nezakládá, neboť od rozhodnutí citovaného dovolatelkou, které řešilo otázku zastavení exekuce poté, co již byl udělen příklep, avšak dříve, než usnesení o příklepu nabylo právní moci, v poměrech právní úpravy účinné do 31. 12. 2012, se odvolací soud nemohl odchýlit, pokud posuzoval věc podle právní úpravy exekučního řízení účinné od 1. 1. 2013. Závěry obsažené v dovolatelkou citovaném usnesení vyslovené v poměrech právní úpravy exekučního řízení účinné do 31. 12. 2012, která neobsahovala § 337h odst. 3 o. s. ř., do poměrů exekučního řízení vedeného podle pozdější právní úpravy bez dalšího přenositelné nejsou (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2017, sp. zn. 20 Cdo 3688/2016, či ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. 20 Cdo 601/2018). Pro úplnost lze dodat, že první otázku, jak byla formulována dovolatelkou, odvolací soud neřešil, neboť v projednávané věci bylo usnesení o příklepu zrušeno již usnesením o předražku a neměl tedy důvod posuzovat, zda má být zrušeno v souvislosti se zastavením odvolacího řízení proti usnesení o předražku.

17. Dovolání není přípustné ani pro řešení otázky druhé, neboť odvolací soud se neodchýlil od dovolatelkou citované judikatury (srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. 30 Cdo 721/2003, ze dne 27. 7. 2007, sp. zn. 21 Cdo 2704/2006, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. 33 Cdo 2748/2011), pokud její podání označené jako „žaloba pro zmatečnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2018, č. j. 10 Co 307/2016“ posoudil jako žalobu pro zmatečnost podanou též proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce, a to nikoliv podle označení tohoto procesního úkonu, ale podle jeho obsahu, neboť z něj dovodil, že se dovolatelka domáhala kromě zrušení usnesení o zastavení odvolacího řízení eventuálně i zrušení usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce, tj. že se domáhala uvedenou žalobou zrušení obou těchto rozhodnutí současně. Učinil tak přitom za situace, kdy sama dovolatelka ve zmíněném podání uváděla, že jde o dvě rozhodnutí, která „spolu bezprostředně souvisí“, a namítala, že jí takto „exekutor odňal možnost jednat před soudem“, tj. uplatňovala i ve vztahu k tomuto rozhodnutí soudního exekutora zmatečnostní důvod uvedený v § 229 odst. 3 o. s. ř. O tom, že by se mělo jednat o odvolání proti usnesení soudního exekutora (jak dovolatelka tvrdí až nyní v dovolání), ostatně nesvědčí ani její argumentace uvedená v žalobě pro zmatečnost, podle níž v případě, že na základě žaloby pro zmatečnost dojde ke zrušení usnesení o zastavení odvolacího řízení, vznikne soudnímu exekutorovi povinnost doručit jí usnesení o zastavení exekuce tak, aby měla možnost proti tomuto usnesení podat odvolání podle § 55c odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. sama předpokládala podání odvolání teprve v budoucnu.

18. Namítala-li dovolatelka nedodržení požadavku náležitého odůvodnění, neboť soudy ve svých rozhodnutích neuvedly, proč a na základě jakého zákonného ustanovení učinily závěr o nepřipustnosti a opožděnosti žaloby pro zmatečnost směřující proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce, aniž by současně formulovala otázku procesního práva, na jejímž řešení by záviselo napadené rozhodnutí, pak fakticky uplatnila námitku vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v této části. K případné existenci takové vady řízení, která sama o sobě není dovolacím důvodem (tím je jen nesprávné právní posouzení věci), dovolací soud přihlédne pouze v případě přípustného dovolání (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.).

19. Pro úplnost lze dodat, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, pokud odvolací soud v odůvodnění mimo jiné zmínil, že způsobilým předmětem řízení o žalobě pro zmatečnost podle § 229 odst. 3 o. s. ř. může být rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé (srov. bod 9 odůvodnění napadeného usnesení), a následně (srov. bod 15 odůvodnění napadeného usnesení) konstatoval, že žaloba pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora není přípustná. Dovolatelka přitom ve vztahu k usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce žalobu pro zmatečnost odůvodňovala právě tím, že exekutor jí odňal možnost jednat před soudem, tj. zmatečností důvodem podle § 229 odst. 3 o. s. ř. Je proto zřejmé, že závěr o nepřipustnosti žaloby pro zmatečnost v tomto rozsahu odvolací soud odůvodnil právě s ohledem na ustanovení § 229 odst. 3 o. s. ř.

20. Spočívá-li rozhodnutí odvolacího soudu na posouzení více právních otázek, z nichž každé samo o sobě vede k zamítnutí žaloby, není dovolání ve smyslu § 237 o. s. ř. přípustné, jestliže řešení některé z těchto otázek nebylo dovoláním zpochybněno nebo jestliže některá z těchto otázek nesplňuje předpoklady vymezené v § 237 o. s. ř. Zpochybnění jen některých z právních závěrů, na nichž je rozhodnutí odvolacího soudu současně založeno, se při vázanosti dovolacího soudu uplatněnými dovolacími důvody a jejich obsahovým vymezením totiž nemůže nijak projevit v poměrech dovolatele, neboť ob stojí-li (popř. není-li dovoláním napaden) rovněž souběžně zastávaný právní závěr, na němž rozhodnutí také spočívá, nelze dosáhnout zrušení napadeného rozhodnutí odvolacího soudu (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2303/2013, nebo ze dne 19. 9. 2017, sp. zn. 29 Cdo 5469/2016).

21. Rozhodnutí odvolacího soudu v části týkající se žaloby pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce nezáviselo ani na řešení otázky třetí, neboť jejím prostřednictvím nemůže být zpochybněn jeden ze závěrů odvolacího soudu, pro který bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby pro zmatečnost v tomto rozsahu, tj. závěr, že proti usnesení soudního exekutora není žaloba pro zmatečnost přípustná. Za této situace, kdy jeden z právních závěrů, který je sám o sobě postačujícím důvodem pro zamítnutí žaloby pro zmatečnost v tomto rozsahu, nebyl dovoláním žalobkyně relevantně zpochybněn, není třetí otázka způsobitelná založit přípustnost dovolání v rozsahu směřujícím proti této části napadeného rozhodnutí. Z téhož důvodu nemohou založit přípustnost dovolání námitky dovolatelky směřující proti závěru odvolacího soudu o opožděnosti žaloby pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora o zastavení řízení. Navíc k námitce, že se nemohlo jednat o opožděný procesní úkon, neboť ji usnesení soudního exekutora dosud nebylo doručeno, dovolatelka (v rozporu s § 241a odst. 2 o. s. ř.) nevymezila žádný z předpokladů přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř.

22. Nejvyšší soud proto dovolání odmítl podle § 243c odst. 1 o. s. ř. jako nepřipustné v rozsahu, v němž směřovalo proti té části prvního výroku napadeného rozhodnutí, kterou bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby pro zmatečnost proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce, a dále se zabýval dovoláním pouze v rozsahu, v němž se týkalo žaloby pro zmatečnost proti usnesení o zastavení odvolacího řízení.

23. Dovolací soud shledal dovolání přípustným pro řešení otázky třetí, neboť na jejím řešení napadené rozhodnutí záviselo. Odvolací soud otázku účastenství v dané fázi řízení řešil (byť pouze

implicitně), pokud uzavřel, že exekuční řízení již neprobíhalo, neboť usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce nabylo právní moci. Při tomto závěru zjevně musel vycházet z předpokladu, že právní moc tohoto usnesení soudního exekutora nastala bez ohledu na to, že nebylo doručeno dovolatelce (skutečnost, že jí usnesení o zastavení exekuce nebylo doručováno, v řízení nebyla sporná), tj. z předpokladu, že dovolatelka nebyla účastníkem řízení o návrhu oprávněné na zastavení exekuce, o kterém bylo rozhodováno v situaci, kdy nebylo pravomocně rozhodnuto o předražku, vzhledem k podanému odvolání proti usnesení soudního exekutora o předražku dovolatelkou jako osobou k tomu oprávněnou, resp. k jí podanému odvolání proti usnesení soudního exekutora o příklepu, které bylo považováno též za odvolání proti usnesení o předražku. Byť již byla v rozhodovací praxi dovolacího soudu obecně řešena otázka účastenství ve fázi vydání (nepravomocného) usnesení o předražku (příklepu), dosud judikaturně neřešenou je otázka, na níž v poměrech projednávané věci napadené rozhodnutí záviselo a jejíž vyřešení Nejvyšším soudem dovolatelka fakticky žádá prostřednictvím formulace třetí otázky a k ní uvedené argumentace, tj. otázka, zda je účastníkem exekučního řízení ve fázi nepravomocného rozhodnutí o příklepu (předražku) též dražitel, který podal odvolání proti tomuto usnesení, a zda je též účastníkem řízení o návrhu na zastavení exekuce podaného v průběhu této fáze exekučního řízení.

IV. Důvodnost dovolání

24. Dovolání je důvodné.

25. Podle § 36 odst. 1 a 2 exekučního řádu účastníky exekučního řízení jsou oprávněný a povinný (odstavec 1). Účastníkem exekučního řízení je také manžel povinného, je-li exekucí postihován jeho majetek nebo majetek ve společném jmění manželů (odstavec 2).

26. Podle § 52 odst. 1 exekučního řádu nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

27. Podle § 255 o. s. ř. účastníky řízení jsou při výkonu rozhodnutí oprávněný a povinný (odstavec 1). Účastníkem řízení je také manžel povinného, je-li výkonem rozhodnutí postihován jeho majetek nebo majetek ve společném jmění manželů (odstavec 2).

28. Podle § 336k o. s. ř. usnesení o příklepu soud doručí oprávněnému, tomu, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný, povinnému a vydražiteli (odstavec 1 věta první). Proti usnesení o udělení příklepu mohou podat odvolání jen osoby uvedené v odstavci 1 větě první (odstavec 2). Do 15 dnů ode dne dražebního jednání mohou podat odvolání též dražitelé, kteří se zúčastnili dražebního jednání, jestliže mají za to, že průběhem dražby byli zkráceni na svých právech [odstavec 3 písm. b)].

29. Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu je řízení o výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti rozděleno do několika relativně samostatných fází [1) nařízení výkonu rozhodnutí, 2) určení ceny nemovitosti a jejího příslušenství, ceny závad a práv s nemovitostí spojených, určení závad, které prodejem v dražbě nezaniknou, a určení výsledné ceny, 3) vydání dražební vyhlášky, 4) prodej nemovitosti v dražbě, 5) rozvrh rozdělované podstaty], v nichž se řeší vymezený okruh otázek, přičemž pravomocné rozhodnutí, jímž je ukončen určitý úsek, je předpokladem pro další pokračování v řízení a současně vylučuje možnost v další fázi znovu řešit otázky, o kterých již bylo rozhodnuto (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 20 Cdo 2006/2006, či ze dne 10. 1. 2008, sp. zn. 20 Cdo 2769/2006). Nabytím právní moci usnesení o příklepu (obdobně též předražku) a zaplacením nejvyššího podání vstupuje řízení o výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti do závěrečné fáze – rozvrhu rozdělované podstaty (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2016, sp. zn. 20 Cdo 607/2016, uveřejněné pod číslem 67/2017 Sb. rozh. obč.).

30. Každý úsek vykonávacího řízení vyžaduje, aby byl okruh jeho účastníků najisto postaven, přičemž v každé jednotlivé fázi je třeba účastenství dalších osob (vyjma oprávněného a povinného, kteří jsou účastníky všech úseků exekuce) posuzovat samostatně, odděleně od částí předcházejících. Vůdčím hlediskem posouzení účastenství těchto osob v řízení je, zda jim právní předpisy přiznávají procesní práva, popřípadě ukládají procesní povinnosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. 20 Cdo 1636/2003). Nejvyšší soud v této souvislosti rovněž dovedl, že v určitých fázích exekučního řízení zákon přiznává procesní práva a povinnosti nejen oprávněnému (dalšímu oprávněnému) a povinnému, popřípadě manželu povinného, ale i dalším osobám, například plátcí mzdy, peněžnímu ústavu nebo jinému dlužníku povinného, dražitelům, spoluvlastníkům prodávané movité věci, nemovitosti nebo podniku, věřitelům povinného, oprávněným z vespolečného zástavního práva a dalším. Tyto osoby se proto rovněž stávají účastníky řízení o výkon rozhodnutí, nikoliv však v plném rozsahu, ale pouze těch jeho úseků, v nichž jim právní úprava přiznává procesní práva, popřípadě jim ukládá procesní povinnosti [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 9. 2011, sp. zn. 21 Cdo 1877/2011, ze dne 20. 4. 2016, sp. zn. 20 Cdo 607/2016, uveřejněné pod číslem 67/2017 Sb. rozh. obč., dále též srov. DRÁPAL, Ljubomír. § 255 (Okruh účastníků). In: DRÁPAL, Ljubomír, BUREŠ, Jaroslav a kol. Občanský soudní řád I, II. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 2107, marg. č. 5.]

31. V usnesení ze dne 9. 5. 2017, sp. zn. 20 Cdo 3688/2016, pak k těmto závěrům Nejvyšší soud doplnil, že nad rámec vymezení účastenství v řízení o výkon rozhodnutí dle ustanovení § 255 odst. 1 a 2 o. s. ř. nelze než též vycházet z obecných zásad, na kterých spočívá účastenství v řízení, totiž že účastníkem řízení je ten, o jehož právech a povinnostech má být v řízení jednáno, s tím, že „řízením“ se rozumí pouze úsek, do něhož je určitá osoba objektivně – a procesně relevantně – způsobilá zasáhnout. Splnění podmínky, aby se o právech a povinnostech určitého subjektu jednalo, je pak vyjádřeno tím, že mu právní úprava procesní práva výslovně přiznává, popřípadě mu ukládá procesní povinnosti. Ve stádiu dražby, zakončené vydáním usnesení o příklepu, je účastníkem řízení kromě oprávněného, dalšího oprávněného, povinného i vydražitel (§ 336k odst. 1 o. s. ř.). V poměrech dané věci uvedl, že tím, že usnesení o příklepu nenabývalo právní moci a vydražitel nejvyšší podání již uhradil před podáním návrhu povinného na zastavení exekuce prodejem nemovitých věcí, byl vydražitel (též) účastníkem řízení o částečném zastavení exekuce vedené prodejem nemovitých věcí, když toto řízení se vklínilo do fáze řízení o vlastní dražbě, z jehož průběhu již vydražitel pro sebe dovozuje věcně právní účinky, tj. nárok na držbu vydražené věci ve smyslu ustanovení § 336l odst. 1 o. s. ř. Uzavřel proto, že ve fázi výkonu rozhodnutí (exekuce) prodejem nemovitých věcí v období po vydání usnesení o příklepu do doby, než usnesení o příklepu nabude právní moci, je vydražitel, který zaplatil nejvyšší podání, účastníkem řízení o návrhu povinného na zastavení exekuce prodejem nemovitostí. Dále dodal, že znění § 337h odst. 3 věty první o. s. ř. vyjadřuje zvláštní postavení usnesení o příklepu ve vykonávacím (exekučním) řízení, které je představováno nejen jeho závažností, ale i zájmem na stabilitě poměrů, jež jsou jím založeny. Toto je ještě výrazněji vyjádřeno (a to nikoliv nově, nýbrž dlouhodobě) v ustanovení § 336k o. s. ř., které umožňuje podat účinně odvolání proti usnesení o příklepu pouze ze zde vymezených důvodů a současně nedává odvolacímu soudu možnost toto usnesení zrušit. Ustanovení § 337h odst. 3 věty první o. s. ř. tak netvoří překážku posouzení existence případných okolností, pro které by výkon rozhodnutí měl být zastaven, ale brání pouze tomu, aby se tak dělo v dílčím řízení o zastavení výkonu rozhodnutí, a ponechává prostor na jejich posouzení výlučně v řízení o odvolání proti usnesení o příklepu.

32. Z ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu se také podává, že odvolání proti usnesení o příklepu dle § 336k odst. 3 písm. b) o. s. ř. může podat nejen dražitel, který se zúčastnil dražebního jednání, ale také dražitel, jenž se dražebního jednání nezúčastnil, neboť mu to nebylo soudem (soudním exekutorem) umožněno (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 495/2020, vydané v tomto exekučním řízení ve vztahu k jinému dražiteli). Tyto závěry přitom platí obdobně i v případě odvolání proti usnesení o předražku, neboť za odvolání proti usnesení o

předražku se považuje i odvolání podané proti usnesení o příklepu (srov. § 336ja odst. 7 o. s. ř.).

33. Výše uvedené závěry lze tedy shrnout tak, že účastníky exekučního řízení jsou zásadně oprávněný, povinný, případně manžel povinného. Účastníky dílčích fází exekuce jsou vedle nich též osoby, o jejichž právech a povinnostech se v dané dílčí fázi jedná, případně ti, o nichž to stanoví zákon. Zcela výjimečně dochází k tomu, že účastníci jen dílčí fáze exekuce se po dobu jejího trvání mohou stát i účastníky případného řízení o návrhu na zastavení exekuce prodejem nemovitých věcí, které se do této fáze vklínilo. Je tomu tak tehdy, když by jinak došlo k popření jejich práv, jimiž disponují v dílčí fázi exekuce.

34. Při exekuci prodejem nemovitých věcí jsou ve fázi dražby po vydání usnesení o příklepu (předražku) přiznávána procesní práva též dražiteli, jenž se dražebního jednání nezúčastnil z důvodu, že mu to nebylo soudem (soudním exekutorem) umožněno, neboť je proti němu oprávněn podat odvolání a může docílit jiného výsledku dražby, tj. neudělení příklepu. Dražitel oprávněný podat odvolání proti usnesení o příklepu (předražku) je tedy po dobu odvolacího řízení o jeho odvolání účastníkem exekučního řízení ve fázi vydání nepravomocného usnesení o příklepu (předražku). Není-li rozhodnuto o odvolání oprávněné osoby proti usnesení o příklepu (předražku), nemohou nastat účinky spojené s pravomocným usnesením o příklepu (předražku), tj. nemůže dojít k ukončení daného úseku, které je předpokladem pro další pokračování v řízení a současně vylučuje možnost v další fázi znovu řešit otázky, o kterých již bylo rozhodnuto. Pokud se do této fáze exekučního řízení [v období po vydání usnesení o příklepu (předražku) do doby, než usnesení o příklepu (předražku) nabude právní moci] vklíní řízení o návrhu na zastavení exekuce (prodejem nemovitých věcí), je jeho účastníkem kromě oprávněného, povinného a vydražitele (předražitele), který již uhradil nejvyšší podání, též dražitel oprávněný podat odvolání proti usnesení o příklepu (předražku), který takové odvolání podal, neboť i na něj dopadá zvláštní postavení vydaného usnesení o příklepu (předražku) ve vykonávacím (exekučním) řízení, kterým jsou dotčena také jeho práva, a na které má vliv i řízení o návrhu na zastavení exekuce vklíněné do této specifické fáze vykonávacího (exekučního) řízení. S ohledem na § 337h odst. 3 věty první o. s. ř. totiž má být ve fázi exekučního řízení po vydání usnesení o příklepu (předražku) existence případných okolností, pro které by jinak exekuce mohla být zastavena, posouzena v řízení o odvolání proti usnesení o příklepu, jehož účastníkem je též dražitel oprávněný podat odvolání proti usnesení o příklepu (předražku), který takové odvolání podal, a nikoliv v řízení o návrhu na zastavení exekuce (prodejem nemovitých věcí).

35. V projednávané věci byla dovolatelka oprávněna podat odvolání proti usnesení soudního exekutora o příklepu, resp. předražku (srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 8. 2017, č. j. 4 Co 14/2017-275). Dovolatelka takové odvolání podala a odvolací řízení o něm nebylo pravomocně skončeno, neboť usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 8. 2016, č. j. 10 Co 307/2016-172, jímž bylo její odvolání dříve (nesprávně) odmítnuto, bylo zrušeno na základě žaloby pro zmatečnost podané dovolatelkou usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 8. 2017, č. j. 4 Co 14/2017-275. Zrušením usnesení o odmítnutí odvolání na základě žaloby pro zmatečnost (mimořádného opravného prostředku) v řízení nastal stav, jaký byl před jeho vydáním, tj. exekuční řízení se vrátilo do fáze po vydání usnesení o příklepu (předražku) před jeho právní mocí. V tomto ohledu přitom není rozhodná skutečnost, že přes vydání zrušujícího usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 8. 2017, č. j. 4 Co 14/2017-275, jímž se exekuční řízení vrátilo do fáze po vydání usnesení o příklepu (předražku) před jeho právní mocí (tj. v situaci, kdy fáze prodeje nemovitosti v dražbě nebyla pravomocně ukončena a nenastal tak předpoklad pro další pokračování v řízení), soudní exekutor následně vydal rozvrhové usnesení. Za této nestandardní situace se řízení o návrhu oprávněné na zastavení exekuce (ač podaném po vydání rozvrhového usnesení) fakticky vklínilo do fáze řízení o dražbě po vydání usnesení o předražku před jeho právní mocí. Uzavřel-li za těchto okolností odvolací soud, že žalobě pro zmatečnost nelze vyhovět, neboť odvolací řízení proti usnesení

o předražku muselo být zastaveno pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení spočívající v pravomocném zastavení exekuce (prováděné prodejem nemovitých věcí), tj. vycházel-li ze závěru, že rozhodnutí soudního exekutora o zastavení exekuce nabylo právní moci, aniž přihlédl k tomu, že řízení o návrhu na zastavení exekuce se vklínilo do fáze řízení po vydání usnesení o předražku před jeho právní mocí a že rozhodnutí o zastavení exekuce nebylo doručeno dovolatelce (srov. § 159 o. s. ř. ve spojení s § 167 odst. 2 a § 168 odst. 2 o. s. ř. a též § 55b odst. 2 a § 55c odst. 1 exekučního řádu), která za dané specifické situace byla též účastníkem řízení o návrhu oprávněné na zastavení exekuce (stejně jako předražitelka, srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2017, sp. zn. 20 Cdo 3688/2016), je jeho právní posouzení věci nesprávné.

36. Vzhledem k přípustnosti dovolání Nejvyšší soud podle § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. zkoumal, zda nebylo řízení postiženo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., resp. jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

37. Soudy nižších stupňů při projednávání žaloby pro zmatečnost zcela opomenuly, že účastníkem řízení o žalobě pro zmatečnost navazujícího na řízení o odvolání dovolatelky proti usnesení soudního exekutora o předražku byla též předražitelka ALL-ECK s. r. o., jako účastník dané fáze exekučního řízení (srov. již výše citované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2017, sp. zn. 20 Cdo 3688/2016, a k otázce účastenství v řízení o žalobě pro zmatečnost srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2010, sp. zn. 21 Cdo 4629/2009). Pokud s touto obchodní korporací nebylo jako s účastníkem řízení jednáno, zatížily soudy obou stupňů řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

38. Protože rozhodnutí odvolacího soudu není z výše uvedených důvodů správné v rozsahu, jímž bylo rozhodnuto o žalobě pro zmatečnost proti usnesení o zastavení odvolacího řízení, a podmínky pro jeho změnu dány nejsou, Nejvyšší soud bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) usnesení odvolacího soudu v tomto rozsahu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil včetně závislých výroků o náhradě nákladů řízení [§ 242 odst. 2 písm. a) o. s. ř.]. Protože důvody, pro které bylo zrušeno usnesení odvolacího soudu, platí také pro usnesení soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud podle § 243e odst. 2 o. s. ř. v daném rozsahu také toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)